

EEN MOERASVORM VAN GALERINA HYPNORUM ss. RICKEN

Inleiding.

In de vijf jaar die ik nu in Alkmaar woonachtig ben, ben ik mij via het mycophagen stadium in een breder vlak voor de mycologie gaan interesseren. Aan deze ontwikkeling heeft de hulp mij door de heer G.D.Swanenburg de Veye geboden, zeer veel bijgedragen. Sinds kort is het mij, voor zover de vrije tijd dat toelaat, mogelijk geworden paddestoelen microscopisch te onderzoeken.

In plaats van dat de determinatie er nu eenvoudiger op is geworden, ondervind ik juist het tegendeel; gelukkig, want dit verschijnsel werkt stimulerend. Diverse keren vond ik, dat wat ik voordien (zonder twijfel) als één soort beschouwde nu, (met schroom) in twee of meer soorten of variëteiten zou kunnen onderscheiden. Regelmatig ook overkomt het mij dat ik, vooral door gebrek aan kennis en ervaring, een vondst niet of niet bevredigend van een naamplaatje kan voorzien. Hierdoor is het mij een behoefte over mijn ervaringen in *Coolia* te schrijven. Ik twijfel er niet aan dat door mij vele, ook determinatiefouten zullen worden gemaakt of dat bepaalde vondsten voor mij in het geheel niet determineerbaar zijn, doch ik hoop dat meer ervaren mycologen op mijn artikeltjes in *Coolia* zullen reageren met op en aanmerkingen, ook wat de methodiek en de gebruikte terminologie betreft.

Soort beschrijving.

Nu mijn beweegredenen voldoende zijn uiteengezet, zou ik als eerste een op het oog sprekende dubbelganger van *Galerina hypnorum* (Schränk ex Fr.) Kühn. willen voorstellen.

Ik vond deze dubbelganger in mei en juni in een vochtig orchideeënrijk rietland in de omgeving van Alkmaar. Zij groeiden steeds gezellig bij elkaar (bv. 2 tot 10 ex) op zeer natte plekken in de directe omgeving van *Sphagnum spec.* (vermoedelijk *nemoreum* Scop. var. *subnitens*) en *Phragmites communis* en in wijdere kring o.a. *Thypha latifolia*, *Lychnis flos-cuculi*, *Thalictrum flavum*, *Orchis praetermissa*, *Platanthera bifolia* enz.

Een korte macroscopische omschrijving (zie ook fig. 1) is als volgt. Hoed, 5-10 m.m., eerst klokvormig soms halfbolvormig, later gewelfd, min of meer spits uitgespreid soms zwak genaveld. Nat tot op centrum gestreept en honingkleurig tot okergeel, de strepen en het centrum meer roestbruin, droog groezelig ivoor en vuilgeel en ongestreept, zeer vliezig.

Lamellen ver uiteen, breed aangehecht, okergeel tot roestbruin, onder de loupe zwak witsnedig, L=13-15, l=1-3.

Steel 15-30/0,75-1,1 m.m., dun en zeer breekbaar (bij *hypnorum*

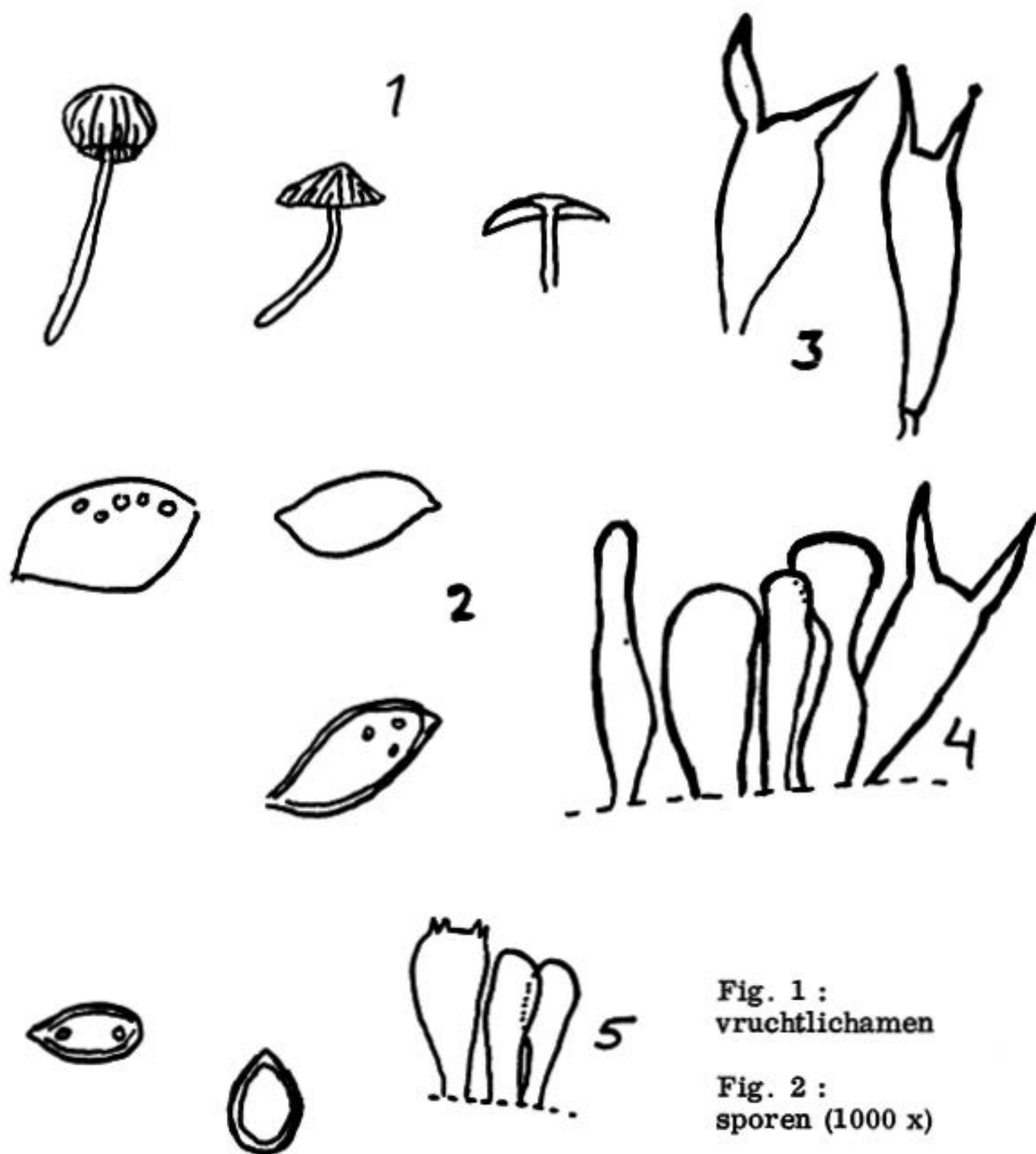

Fig. 1 :
vruchtlichamen

Fig. 2 :
sporen (1000 x)

Fig. 3 :
basidiën (1000 x)

Figuur 4 : cheilo cystiden en basidiën (1000 x)

Figuur 5 : sporen, basidië en cheilo cystiden van *Galerina hypnorum*
(Schrank ex Fr.) Kühner (750 x)

in verhouding meer taai), honinggeel naar basis iets donkerder tot ca. roestbruin, top onder de loupe wit bestoven, vaak wat gekromd. Geur O tot onbepaald, smaak zwak melig.

Microscopisch zijn de verschillen veel groter.

De sporen (zie fig. 2) van éénzelfde lamel zijn opvallend verschillend van vorm en grootte. Soms lang en slank (tot max. $11 \times 4,5$ micron), danweer ei- tot amandelvormig (tot max. $9 \times 5,6$ micron). Opvallend is dat ter plaatse van de kiempore (dus tegenover de apicula) de vrij dikke buitenwand is onderbroken en vaak min of meer tuitvormig is verlengd. De wand is glad of heel zwak ruw, soms met kleine zwarte stipjes. Er zijn sporen zonder en met veel (tot 10) oliedruppels. De grootte varieert tussen $9-11(-13) \times 4,4-6,8$ micron (ca. 40 metingen bij 3 ex.).

Bij hypnorum vond ik de sporevorm veel constanter, (zie fig. 5) terwijl de (buiten-)wand niet onderbroken en nooit tuitvormig verlengd was, de sporebreedte is bij hypnorum ook groter bij ongeveer gelijke lengte; ik meette $10,8-11,9 \times 6,0-7,4$ micron.

De basidiën (zie fig. 3) zijn uitsluitend 2 sporig met heel lange ($8,5-10$ micron) + ezelsoorachtige sterigma's, de lengte van de basidiën excl. sterigma's is $25-30$ micron, terwijl de top $5,3-6,5$ micron breed is. Bij hypnorum zag ik op éénzelfde lamel als regel 4 sporige, soms enkele 3 en bij hoge uitzondering 2 sporige basidiën met korte (b.v. $3,5$ micron) sterigma's, terwijl de top veel breder, als regel omstreeks 10 micron, is.

De cystiden (zie fig. 4) zijn betrekkelijk eenvormig, + knotsvormig, soms in 't midden wat samengedrukt of bij de basis wat buig, de lengte is ongeveer 30 de grootste breedte is ca. $7,2$ micron, zij komen alleen op de snede voor (cheilocystiden).

De hoedhuid bestaat uit lange hyphen met vele gespverbindingen en vertakkingen.

In de "Flore" is een vorm *calyp trospora* Kühner genoemd, doch hier zouden de sporen een perispore moeten hebben en deze heb ik althans bij de in water onderzochte exemplaren niet gezien.

F.A. v.d. Bergh.

Naschrift

Naar aanleiding van bovenstaand artikel van de Heer van den Bergh verzocht ik hem, mij wat gedroogd materiaal te willen zenden. Gelukkig was dat aanwezig. Bij het bestuderen hiervan in ammonia bleek, dat de sporen "oortjes" hadden, of met een geleerde term "calyptraat" waren (fig. 1). Bij vers materiaal is dat vaak moeilijk te zien, dan laat de perispore niet los van de epispore en ziet men de spore onder het microscoop als dubbelwandig. Nadat de padde-